

Rezolucja Rady w sprawie europejskiego obszaru edukacji: perspektywa na rok 2025 i dalsze lata

(2023/C 185/08)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

1. PRZYWOŁUJE kontekst polityczny związany z europejskim obszarem edukacji przedstawiony w załączniku do niniejszej rezolucji.
2. POTWIERDZA, że europejski obszar edukacji może stać się rzeczywistością do 2025 r. jedynie dzięki silnemu zaangażowaniu politycznemu państw członkowskich i PODKREŚLA, że zarówno państwa członkowskie, jak i Komisja, w ramach ich odpowiednich kompetencji oraz w stosownych przypadkach przy udziale odpowiednich interesariuszy na szczeblu krajowym i europejskim, powinny podejmować ciągłe wysiłki na rzecz przeprowadzania działań koniecznych do utworzenia europejskiego obszaru edukacji.
3. ODNOTOWUJE komunikat Komisji w sprawie postępów w realizacji europejskiego obszaru edukacji ⁽¹⁾.
4. ZWRACA UWAGĘ, że kształcenie i szkolenie – we wszystkich kontekstach, na wszystkich poziomach i we wszystkich formach – mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia spójności społecznej, konkurencyjności i zrównoważonego wzrostu w Unii Europejskiej i jej państwach członkowskich oraz dla przygotowania Unii i jej państw do transformacji ekologicznej i cyfrowej i wspierania ich w tym procesie. W czasach, gdy istotne jest, by obywatele mogli osiągnąć samorealizację i dobrostan, dostosowywać się do wyzwań zmieniającego się świata i dalej angażować się w aktywne i odpowiedzialne obywatelstwo, PODKREŚLA, jak ważne są wysokiej jakości, włączające i sprawiedliwe kształcenie, szkolenie i uczenie się przez całe życie dla wszystkich – zarówno w odniesieniu do dzieci, jak i dorosłych.
5. KLADZIE NACISK NA TO, że podstawą europejskiego obszaru edukacji powinno być podejście oparte na uczeniu się przez całe życie, obejmujące systemy kształcenia i szkolenia w sposób włączający i całościowy, i uwzględniające nauczanie, szkolenie i uczenie się we wszystkich kontekstach, na wszystkich poziomach i we wszystkich formach, zarówno formalne, pozaformalne i nieformalne, począwszy od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, poprzez edukację szkolną i kształcenie i szkolenie zawodowe, aż po szkolnictwo wyższe i uczenie się dorosłych.
6. PRZYPOMINA, że należy wzmocnić współpracę międzysektorową między odpowiednimi inicjatywami UE w zakresie kształcenia i szkolenia a inicjatywami w powiązanych obszarach polityki i sektorach – w szczególności w dziedzinie zatrudnienia, polityki społecznej, badań naukowych, innowacji, środowiska, młodzieży i w sektorze kultury i sektorze kreatywnym, przy pełnym poszanowaniu określonej w Traktatach podstawy prawnej dla odpowiednich obszarów polityki. PODKREŚLA, że potrzebna jest koordynacja i spójność wszystkich inicjatyw UE w dziedzinie kształcenia i szkolenia, w szczególności inicjatyw dotyczących umiejętności i kompetencji.
7. ZAUWAŻA, że europejska współpraca w dziedzinie kształcenia i szkolenia ma kluczowe znaczenie dla spójności społecznej i dobrze funkcjonującego krajobrazu gospodarczego w Unii Europejskiej z myślą o zapewnieniu długoterminowej konkurencyjności Unii i pomyślnego przeprowadzenia transformacji ekologicznej i cyfrowej oraz o zmniejszeniu nierówności społecznych, ekonomicznych i między regionami. UZNAJE zatem istotny wkład europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia, w tym w kontekście ram strategicznych, w odpowiednie elementy europejskiego semestru.
8. PODKREŚLA znaczenie promowania synergii między europejskim obszarem edukacji, europejskim obszarem szkolnictwa wyższego i europejską przestrzenią badawczą, przy jednoczesnym unikaniu powielania zasobów, struktur i instrumentów, a także znaczenie pełnego wykorzystywania potencjału sojuszy w ramach inicjatywy „Uniwersytety Europejskie” w kontekście ich wszystkich misji, w tym wagę wspierania ich zrównoważonego charakteru i dalszego wzmacniania ich wymiaru dotyczącego badań naukowych i innowacji, zgodnie z zaleceniem Rady z 5 kwietnia 2022 r. w sprawie tworzenia powiązań na rzecz skutecznej europejskiej współpracy w dziedzinie szkolnictwa wyższego ⁽²⁾.

⁽¹⁾ COM(2022) 700 final.⁽²⁾ Dz.U. C 160 z 13.4.2022, s. 1.

9. DOSTRZEGA, że podważane są podstawowe i demokratyczne wartości Europy oraz że niczym niesprovokowana agresja Rosji wobec Ukrainy zmieniła krajobraz geopolityczny. PRZYZNAJE, że wspólne wysiłki i współpraca transnarodowa w dziedzinie kształcenia i szkolenia nie tylko ułatwiają i wzmacniają reagowanie Unii i państw członkowskich na potrzeby, które pojawiły się w wyniku tej agresji, ale pomagają także ugruntowywać nasze kluczowe wartości i zasady edukacyjne, takie jak włączenie, sprawiedliwość, wolność akademicka i autonomia instytucjonalna, a także nasze wspólne wartości i naszą jedność w Unii.

10. PODKREŚLA, że zidentyfikowanie i usunięcie pozostałych przeszkód w mobilności edukacyjnej i mobilności w celu nauczania ma kluczowe znaczenie dla pełnego utworzenia europejskiego obszaru edukacji oraz dla budowania odpornej, bezpiecznej, zrównoważonej i zamożnej Europy. Współpraca transnarodowa wzmacnia inkluzywność, sprawiedliwość, doskonałość, różnorodność, atrakcyjność i globalną konkurencyjność europejskiego kształcenia i szkolenia. ZGADZA SIĘ zatem, że należy podejmować wysiłki na rzecz urzeczywistnienia automatycznego wzajemnego uznawania w kształceniu i szkoleniu. Ponadto PRZYZNAJE, że należy promować możliwości w zakresie mobilności osób uczących się i nauczycieli oraz możliwości w zakresie współpracy instytucji w Europie i poza nią.

11. DOSTRZEGA, że od 2017 r. poczyniono postępy w tworzeniu europejskiego obszaru edukacji oraz że w całej UE wdrożono szeroki wachlarz środków służących realizacji priorytetów określonych w strategicznych ramach europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia (2021–2030). Dzięki różnym inicjatywom, współpracy i współtworzeniu stopniowo kształtuje się europejski obszar edukacji.

12. UZNAJE, że skupienie się na wdrażaniu zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim, w kontekście ram strategicznych i zgodnie z odpowiednimi kompetencjami każdego szczebla, oraz solidne monitorowanie z wykorzystaniem istniejących struktur, z należyтым uwzględnieniem obciążeń administracyjnych, nadal będą kluczowymi obszarami działań w pozostałym okresie pierwszego cyklu do roku 2025.

13. PODKREŚLA, że pięć priorytetów strategicznych określonych w strategicznych ramach europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia (2021–2030) stanowi podstawę prac i dalszej europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia, w tym w zakresie tworzenia europejskiego obszaru edukacji. POTWIERDZA, że trwający przegląd śródkreślowy oraz pełne sprawozdanie w sprawie europejskiego obszaru edukacji, które Komisja ma opublikować w 2025 r., powinny koncentrować się na tych pięciu priorytetach strategicznych, w tym zawierać pogłębioną analizę konkretnych obszarów wymienionych poniżej.

14. UZNAJE, że działania na rzecz realizacji unijnych celów wskazują na pozytywne tendencje w zakresie kilku od dawna monitorowanych wskaźników, takie jak zwiększone uczestnictwo we wczesnej edukacji i opiece nad dzieckiem, ograniczenie zjawiska wczesnego kończenia nauki oraz wyższy odsetek młodych ludzi z wyższym wykształceniem. Jednak jest również ewidentne, że wiele wyzwań się utrzymuje, szczególnie problem wpływu statusu społeczno-ekonomicznego na osiągnięcia edukacyjne oraz kwestia dobrostanu uczniów i studentów. ZGADZA SIĘ zatem, że z myślą o utworzeniu europejskiego obszaru edukacji do roku 2025 należy w szczególności skupić się na:

- postępowaniu w zakresie sprawiedliwości, włączenia oraz osiągania sukcesów w kształceniu i szkoleniu przez wszystkich oraz na nabywaniu kluczowych kompetencji, w tym podstawowych umiejętności, by umożliwić wszystkim europejskim obywatelom pełen rozwój osobisty, społeczny, obywatelski i zawodowy;
- wspieraniu zawodu nauczyciela i rozwiązaniu problemu niedoboru nauczycieli; promowaniu rozwoju zawodowego nauczycieli, dostępnym im możliwości w zakresie mobilności, poprawy ich warunków pracy i dobrostanu jako kluczowych czynników zwiększających atrakcyjność tego zawodu;
- usuwaniu pozostałych przeszkód dla mobilności przy jednoczesnym zachęcaniu do umożliwiania włączającej, stabilnej i zrównoważonej mobilności w UE, w tym poprzez urzeczywistnienie automatycznego wzajemnego uznawania w kształceniu i szkoleniu ⁽³⁾;
- wzmacnianiu uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych oraz podnoszenia i zmiany kwalifikacji, ze szczególnym naciskiem na umiejętności i kompetencje potrzebne w transformacji ekologicznej i cyfrowej.

15. PRZEPROWADZI ANALIZĘ ram strategicznych i rozważy zmianę obszarów priorytetowych lub wprowadzenie wszelkich innych niezbędnych dostosowań w drugim cyklu prowadzącym do 2030 r.

⁽³⁾ Zgodnie z zaleceniem Rady z dnia 26 listopada 2018 r. w sprawie propagowania automatycznego wzajemnego uznawania kwalifikacji uzyskanych w ramach kształcenia i szkolenia na poziomie wyższym i średnim II stopnia oraz efektów uczenia się osiągniętych w okresach nauki za granicą, Dz.U. C 444 z 10.12.2018, s. 1.

16. **PODKREŚLA**, że skuteczne wykorzystanie otwartej metody koordynacji, opartej na wzajemnym uczeniu się, wymianie najlepszych praktyk, a także używaniu i – w stosownych przypadkach – udoskonalaniu wspólnych narzędzi odniesienia, takich jak DigComp i GreenComp, ma kluczowe znaczenie dla utworzenia europejskiego obszaru edukacji.
17. **UZNAJE**, że laboratorium edukacyjne w dziedzinie inwestowania w kształcenie i szkolenie wysokiej jakości może być dla państw członkowskich użytecznym instrumentem, wykorzystywanym na zasadzie dobrowolności, do realizowania priorytetów strategicznych, dostarczającym wyniki badań i przykłady najlepszych praktyk w zakresie skutecznych inwestycji i interwencji politycznych, a jednocześnie wspierającym kształtowanie polityki opartej na dowodach.
18. **DOSTRZEGA**, że zreformowane zarządzanie i wzmocniona współpraca na szczeblu UE mogą pomóc państwom członkowskim stawić czoła pojawiającym się wyzwaniom i ściślej współpracować na rzecz utworzenia europejskiego obszaru edukacji. **DOSTRZEGA** również postępy poczynione w celu wzmocnienia grupy wysokiego szczebla ds. kształcenia i szkolenia poprzez ponowne zdefiniowanie jej roli i ustanowienie komitetu koordynacyjnego. **PRZYŻNAJE**, że nowa struktura zarządzania okazała się skuteczna i przydatna podczas kryzysów takich jak COVID-19 i rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie.
19. **STWIERDZA** jednak, że konieczne są dalsze wysiłki, aby umożliwić lepsze rozpowszechnianie wyników, a także wymianę informacji i wiedzy między grupami roboczymi ds. ram strategicznych, formatem dyrektorów generalnych i grupą wysokiego szczebla ds. kształcenia i szkolenia w celu zapewnienia synergii między szczeblem technicznym i politycznym oraz z myślą o uzyskaniu maksymalnych korzyści ze współpracy europejskiej.
20. **PODKREŚLA** potrzebę wzmocnionego i celowego dialogu między Komitetem ds. Edukacji a Komitetem ds. Zatrudnienia, oraz, w stosownych przypadkach, z innymi podmiotami zaangażowanymi w proces europejskiego semestru.
21. **ZWRACA SIĘ** do państw członkowskich i Komisji, by wzmogły wysiłki na rzecz współtworzenia europejskiego obszaru edukacji, w stosownych przypadkach we współpracy z innymi interesariuszami na szczeblu krajowym i europejskim, w tym z organizatorami i instytucjami kształcenia i szkolenia, naukowcami, partnerami społecznymi i społeczeństwem obywatelskim. **UZNAJE**, że w tym kontekście grupa wysokiego szczebla powinna nadal omawiać poczynione postępy, utrzymując się wyzwania i przyszły rozwój sytuacji, a w 2025 r. przeanalizować sprawozdanie końcowe w sprawie europejskiego obszaru edukacji. **WZYWA** również komitet koordynacyjny grupy wysokiego szczebla, by koordynował przygotowanie programu polityki w dziedzinie kształcenia i szkolenia na okres 18 miesięcy, który ma zostać zatwierdzony przez grupę wysokiego szczebla ds. kształcenia i szkolenia i przedstawiony Radzie.
22. **ZWRACA SIĘ** do Komisji, by rozważyła przygotowanie i terminowe przedstawienie wniosku w sprawie Europejskiego Roku Nauczycieli.
23. **WZYWA** Komisję, by nadal opierała się na wytycznych Rady oraz wcześniejszych konkluzjach i rezolucjach Rady dotyczących europejskiego obszaru edukacji, wykorzystując je jako podstawę swoich prac służących wsparciu procesu przeglądu śródk okresowego w 2023 r. i przy sporządzaniu pełnego sprawozdania w sprawie europejskiego obszaru edukacji do 2025 r., w tym w pracach przygotowawczych, które mogą potencjalnie prowadzić do ewentualnej zmiany przez Radę celów unijnych na drugi cykl prowadzący do 2030 r.
24. **APELUJE DO** Komisji, by prowadziła prace, przy wykorzystaniu eksperckich opinii stałej grupy ds. wskaźników i benchmarków, nad propozycjami ewentualnych wskaźników lub unijnych celów w odniesieniu do włączenia i sprawiedliwości, zawodu nauczyciela, a także uczenia się na rzecz zrównoważonego rozwoju, i przedstawiała Radzie sprawozdania z tych prac.
25. **OCZEKUJE**, że Komisja będzie podejmować dalsze wysiłki zgodnie z priorytetami strategicznymi uzgodnionymi przez Radę, z ujęciem kształcenia i szkolenia we wszystkich kontekstach, na wszystkich poziomach i we wszystkich formach i w ściślej współpracy z Radą.
-

ZAŁĄCZNIK

Kontekst polityczny**Rada Unii Europejskiej**

1. Konkluzje Rady w sprawie kroków ku urzeczywistnieniu wizji europejskiego obszaru edukacji, Dz.U. C 195 z 7.6.2018, s. 7.
2. Zalecenie Rady z dnia 26 listopada 2018 r. w sprawie propagowania automatycznego wzajemnego uznawania kwalifikacji uzyskanych w ramach kształcenia i szkolenia na poziomie wyższym i średnim II stopnia oraz efektów uczenia się osiągniętych w okresach nauki za granicą, Dz.U. C 444 z 10.12.2018, s. 1.
3. Rezolucja Rady w sprawie dalszego rozwijania europejskiego obszaru edukacji w celu wsparcia zorientowanych na przyszłość systemów kształcenia i szkolenia, Dz.U. C 389 z 18.11.2019, s. 1.
4. Rezolucja Rady pt. „Kształcenie i szkolenie a europejski semestr: zapewnienie rzeczowych debat na temat reform i inwestycji”, Dz.U. C 64 z 27.2.2020, s. 1.
5. Rezolucja Rady w sprawie strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie (2021–2030), Dz.U. C 66 z 26.2.2021, s. 1.
6. Rezolucja Rady w sprawie struktury zarządzania strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie (2021–2030), Dz.U. C 497 z 10.12.2021, s. 1.
7. Zalecenie Rady z dnia 5 kwietnia 2022 r. w sprawie tworzenia powiązań na rzecz skutecznej europejskiej współpracy w dziedzinie szkolnictwa wyższego, Dz.U. C 160 z 13.4.2022, s. 1.

Komisja Europejska

8. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie utworzenia europejskiego obszaru edukacji do 2025 r. (COM(2020) 625 final).
  9. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pt. „Postępy w realizacji europejskiego obszaru edukacji” (COM(2022) 700 final).
-